

JIRÁSKŮV HRONOV

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Jordan Radičkov

Bulharský spisovatel Jordan Radičkov vstoupil do literatury poměrně pozdě, ale přesto nebo snad právě proto zaujal originalitou pohledu, svéráznou volbou námětů i jejich zajímavým zpracováním. Narodil se v roce 1929 ve vsi Kalimanica na Mí-

(Pokračování na str. 2.)

Ve středu zavítala na 46. Jiráskův Hronov vzácná návštěva, s. dr. Josef Semín a s. A. Hírmanová, pracovníci oddělení kultury ústředního výboru Komunistické strany Československa.

V setkání s představiteli města, okresu, kraje a přípravného výboru byli informováni o průběhu

46. JH rozhovor

46. JH, hovořilo se o společenském významu amatérského divadla, o nutnosti věnovat větší pozornost estetické výchově mládeže, o možnostech hledání nových forem ve spolupráci s televizí zejména pokud jde o výchovnou práci, o naléhavost vyjasnění a sjednocení otázek ekonomického charakteru v oblasti ZUČ; hovořilo se i o problémech města při získávání nových ubytovacích kapacit, hosté byli seznámeni s koncepcí a dosavadním průběhem Lidové konzervatoře Vč. kraje. Po prohlídce pamětihodností Hronova v doprovodu předsedy MěstNV zhlédli představení Arbuzovovy hry.

Soudruh dr. Semín projevil radost nad značným přílivem mladých lidí do souborů a zdůraznil nutnost soustavné odborné péče o jejich růst. Rovněž vyslovil potěšení nad stále rostoucím zá-

(Pokračování na str. 4.)

Včerejší večerní představení hry Alexeje Arbuzova Romanca ve třech v nastudování divadelního souboru z Řičan navštívil host letošního ročníku celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů, kandidát ÚV KSČ a předseda VČKNV v Hradci Králové soudruh Jindřich Řehořek. Ještě před zahájením večerního představení byl v doprovodu zástupce ministerstva kultury ČSR a předsedy poroty 46. Jirásko-

VZÁCNÝ HOST

va Hronova Jaroslava Šindeláře a inspektora kultury VČKNV Františka Rychery přijat předsedou MěstNV v Hronově soudruhem F. Mackem.

O přestávce včerejšího představení se uskutečnila malá improvizovaná beseda v prostorách Jiráskova divadla, v níž se soudruh J. Řehořek zajímal o přípravu letošního ročníku přehlídky, její průběh i některé otázky související s jejím obsahovým zaměřením. Diskuse se dotkla také závažného problému dostavby Jiráskova divadla, která by se měla v příštím období uskutečnit ve třech etapách s využitím zájmu a aktivity občanů města a veřejnosti.

-r-

8 / 76

chajlovgradsku a po léta pracoval jako novinář. Nyní se věnuje literatuře, vydal množství knih v nichž jsou soustředěny jeho povídky, například sbírka *Srdce bije pro lidi*, *Prostě Srce*, *Horský kvítek*, *Poslední léto*, *Skalní kresby* známé i z českého překladu, je autorem napínavého, a přitom humorného vyprávění *Cirkulárka*, stejně jako množství scénářů a divadelních her, z nichž jednu — *Sníh se smál až padal*, uvidíme dnes na jevišti Jiráskova divadla v nastudování brněnského souboru. Hronovští diváci se jistě dobře pamatují na adaptaci Radičkovy *Cirkulár-*

Jordan Radičkov

ky, s níž se mohli před časem seznámit na jedné z přehldek amatérského divadla.

Povídky Jordana Radičkova jsou prostoupeny zcela originálním chápáním nejrůznějších vztahů do nichž člověk vstupuje, schopností ozvláštnit prostředí využitím řady prvků z tradice lidového vyprávění a na druhé straně je konfrontovat třeba s novinovou zprávou — tím vytváří souvislost zcela novou, v mnohém groteskní, odpovídající poetice jeho díla spjatého s dokonalou znalostí tradic bulharského venkova i městského prostředí, láskou k člověku a zaujetím pro krásné, čisté a prosté lidské typy. Autor, který obohacuje evropskou literaturu uměním jasněho čirého humoru se neuzavírá nadsázce, ironizaci mystériím, která nechává působit a zasahovat do prostředí dnešní doby jako je tomu v jeho *Cirkulárce* a dalších prózách. Množství obdobných momentů najdeme i ve hře, kterou dnes uvidíme v brněnském nastudování. Snad se i nám otevře svět fantazie, kterou je prostoupeno celé dílo Jordana Radičkova, fantazie hluboce lidské a člověku nakloněné. -rk-

SEVEROČEŠÍ PODESÁTÉ

Dnes, ve čtvrtek 12. srpna, se již podesáté, tedy na jubilejním setkání, scházejí delegáti Severočeského kraje, kteří se pravidelně účastní Jiráskových Hronovů a jsou přítomni i na letošním 46. ročníku. Zastoupeny jsou všechny okresy Severočeského kraje. Počet delegátů vysoko překračuje stovku. Předmětem schůzky je bilance činnosti za sezónu 1975/76 a seznámení účastníků s nejbližšími akcemi, které jsou v rámci Severočeského kraje připravovány. Ve zmíněné sezóně pracovalo v Severočeském kraji 84 divadel-

(Pokračování na str. 4.)

Z nočního představení divadelního souboru ze Zelenče, který nastudoval netradičním způsobem antickou komedii Tita Maccia Plauta „Chvastůň“.

Mladost na javisku

Originalita mladých ochotníckych divadelníkov zo Zelenča spočívala predovšetkým v ich východiskovom prístupe k Plautovej komédii, v tom jednotlivým štýlovom princípe, ktorého základným znakom bola komediálna nadsázka a dobre dávkovaný odstup od postáv, situácií a deja. Nápaditosť inscenácie spočívala zas v prezieravom využívaní fyzických i mentálnych daností jednotlivých predstaviteľov. Nápadov bolo v predstavení veľa, viaceré z nich mali dokonca mimoriadnu divadelnú hodnotu, iné by sme zas boli oželeli. Problémom v inscenácii Chvastůňa bol vôbec zmysel pre mieru a únosnosť, ale aj zmysel pre tempo a rytmus. V tomto smere bolo by možné vysloviť nejednu výčitku. Nedostatky predstavenia však prekryla verva a oduševnenosť, priam posadnutosť sympatických ochotníkov z malej dedinky Zelenče práve týmto komediálne rozohraným typom divadla, do ktorého môžu preniesť pretlak vlastnej nahromadenej energie, príznačnej pre mladosť. To by, pravda, nestačilo na to, aby sme boli s ich výkonom spokojní. Inscenácia režiséra Jozefa Bednárika mala však aj čosi viac, to, čo si v divadle vždy vysoko vážime: čistotu štýlu, výtvarnú kultivovanosť a hereckú primeranosť. Scénické riešenie, v ochotníckych reláciách nezvyčajne nápadité a v tomto prípade aj vysoko funkčne, prevzalo na seba dominantnú funkciu v celkovom tvarovaní predstavenia, predovšetkým však hereckého zmocnenia sa postáv. Skutčne zaujímavý príspevok na tému výtvarná zložka ochotníckych predstavení.

Súbor zo Zelenča prišiel teda do Hronova so zaujímavým vkladom, s nejedným podnetom a jeho vystúpenie bolo aj príjemným žánrovým a dramaturgickým spštením prehladky. Hoci nám je kadečoho ľúto. — napríklad, že sa ešte viac v texte neškrtalo alebo že sa nerobila väčšia selekcia nápadov, no najmä „nápadov“, že zbytočným prológom značne oslabili prvý dojem, predsa vystúpenie na hronovskom javisku zanechalo dobrý dojem.

-pk-

VČERA V KLUBECH

Protože prípravný výbor 46. Jiráskova Hronova nedokázal včas zaistiť už dříve zmienenou úpravu školní budovy, týkající se zvětšení prostoru tříd, v nichž se odehrávají diskuse o festivalových představení, byly v klubu docenta Císaře a doktora Štefka zaznamenány první otřesy zdí, stropu i podlahy, které byly způsobeny především stále se zvyšující návštěvností této „atrakce“. Diskuse o představení divadelního souboru z Liptovského Hrádku, který předvedl vlastní úpravu hry Jána Hollého *Geľo* alebo ti druhí a *Geľo*, dosáhla takových rozměrů a takového spádu, že soudruh Císař prohlásil větu, která brzy podstatně zahýbe vývojem dějin českého, slovenského a pravděpodobně i evropského divadla a která oznamovala, že po hronovském festivalu definitivně končí s divadlem. Přitomní diskutéři a divadelníci ho nakonec umluvili, takže se rozhodl, že se bude věnovat alespoň pantomimě a tanci. — Přesto však z titulu své dosavadní funkce projevil — právě tak jako soudruh Štefko — uznání všem (a byli to především mladí lidé), kteří se včerejší podnětné diskuse o ne zcela zdařeném pokusu o netradiční pojetí klasické slovenské hry zúčastnili.

Atmosféra klubovej diskusie v triede, kde za predsedníckym stolom sedeli dr. Kret a J. Novák bola akýmiś kontrastom k dvom ďalším klubom, kde to vraj vrelo ako v kotli. O inscenácii *Geľo* hovorilo sa tu pokojným tónom a najmä pochvalne - a to aj napriek dlhému teoretickému expozé dr. Kreta, ktoré malo snahu poukazať skôr na sporné miesta inscenačného tvaru hrádokého predstavenia. Tento klub, ktorý na rozdiel od dvoch predchádzajúcich je síce málopočetný, ale rovnako sústredený na predmet veci, zmocňuje sa problematiky bez príčute senzačnosti. Možno aj preto nemá toľko senzáciechtivých poslucháčov ale skôr vďačných účastníkov. V druhej časti sa však ukázalo, že sú v tomto klube aj dobrí diskutéri. Dali predstaveniu *Geľo* absolutórium a dosť včerpávajúco argumentovali, prečo sa im predstavenie páčilo. Pochvalné slová padli na adresu odvážneho režijného prístupu, na viacero vtipných nápadov i na to, že predstavenie zaujalo divákov, ktorí najmä popoludní živo reagovali. Boli k predstaveniu aj okrajové výhrady a pripomienky, ale tie sa vyvážili pocitom vďačnosti za dobrý divácky zážitok. Vedúci klubu oponovali, ale zdá sa, že svojich poslucháčov nepresvedčili.

Časopis věnovaný problematice amatérského divadla v České socialistické republice usiluje zachycovat průběžně rozhodující tendence, které na jeho vývoj působí a také je specifickými metodami usměrňovat, vytvářet kritické klima v němž mohou vznikat hodnoty nových kvalit. Na další perspektivu působení Amatérské scény v těchto podmínkách jsme se zeptali šéfredaktora časopisu a člena Hronovské poroty Jiřího Beneše: „Musím se ve své odpovědi nezbytně opřít o uplynulé dvouleté období, v němž Amatérská scéna vyvolala množství závažných akcí, směřujících k rozvíjení společenské aktivity divadel-

AMATÉRSKÁ SCÉNA

JAVISKO

ních souborů. Naší snahou je přivést soubory k tomu, aby nechápaly svou činnost jen v jednom, poměrně omezeném rámci, ale aby jej rozšiřovaly a stávaly se postupně středem společenského dění, a to zejména na vesnici.

Pokud se budeme zabývat perspektivním programem našeho časopisu, budeme se orientovat na problematiku dramaturgicko režijní, ale zejména na základní otázky herecké práce a její metodiky, která se stala klíčovým problémem našeho amatérského divadla a je nutné jej řešit i v situaci, v níž se nám nedostává odborné literatury a v mnoha případech ani příliš velkých zkušeností. Hereckou práci v souborech se na našich stránkách budeme zabývat patrně nejčastěji i když se nebudeme uzavírat ani tématům souvisejícím s divadlem mladých, malými jevištními formami, divadlem poezie a děti. Naším cílem a úkolem je vidět divadlo v komplexu politických a společenských skutečností, proto bude tento rámec i v příštím období součástí našich redakčních plánů a cílů.“ — A tím se vlastně vracíme k úvodní větě tohoto rozhovoru, v němž je zvýrazněn vliv Amatérské scény na růst společenské aktivity amatérských divadelních souborů.

O tom, čo nové pripravuje časopis slovenských ochotníkov JAVISKO povedal nám jeho šéfredaktor dr. Vlad. Štefko: Už v júni sme vyhlásili v našom časopise súťaž o najlepšiu divadelnú fotografiu. Zároveň s touto súťažou (fotografie budeme priebežne uverejňovať) začneme publikovať sériu článkov dr. J. Svobodu z pražského ND o divadelnej fotografii.

Ďalej máme pripravený cyklus o pantomíme, ktorého autorkou je Zuzana Hlavenková, pracovníčka div. odd. Umenovného ústavu SAV.

(Pokračování na str. 4.)

SPOJIT DVA BŘEHY

Příběh Arbuзовovy hry Romance ve třech je pokusem o řešení situací vznikajících uvnitř mlhostného trojúhelníku během dlouhého období sedmnácti let, které zaznamenávají řadu kvalitativních proměn tří charakterů střetávajících se v říčanské inscenaci se snahou o postižení základní motivační roviny. Představení vytvářené s pečlivostí a úsilím se nemohlo vyhnout obtížnosti Arbuзовova textu, který prošel řadou našich profesionálních i amatérských scén, obtížnosti spočívající v potřebě přesněji vyjádřit v herecké akci nejen rozdíly časových odstupů působících na vnitřní charakteristiku postav, ale především odhalit s využitím těchto časových rovin hlubší význam předlohy, rysující se už v expozici situované do prostředí obleženého Leningradu za druhé světové války. Představy a touhy tehdy ještě velmi mladých lidí se tu střetávají s neúprosnou realitou těžkých let, ale Arbuзов je konfrontuje ve střední a závěrečné části hry se skutečností, v níž je nakonec odhalována postupná rezignace jeho hrdinů, skepse, kterou přesahuje závěrečný obraz naznačeným optimistickým řešením. Je tu rozvíjeno téma lásky, štěstí, obětavosti i cílevědomosti — snaha o řešení vnitřních konfliktů člověka, který touží spojit „oba břehy života“. Jak si s tímto problémem poradil říčanský soubor, jehož zaujatý vztah k předloze byl na první pohled zřejmý? Spíše než na odkrytí motivace jednání postav hry se zaměřil na uměřeně převyprávění příběhu bez zaujetí vlastního stanoviska v rovině vztahů vytvářených na jevišti. I přesto si inscenace zachovala jisté napětí, třebaže ve výsledném tvaru omezené použitím poněkud stereotypních hereckých prostředků, z jejichž rámce se místy vymykalo pojetí postav Lyky a Marata. Je však nezbytné usilovat nejen o uměřenost představení, ale zabývat se hlouběji významem jednotlivých situací, rozvinout práci s motivem a pokusit se přesněji zachytit obraz člověka projevujícího se v různých situacích i se zkušeností, kterou během let získal, zkušeností směřující přímo do středu vztahů Arbuзовovy hry a zejména pak k postižení významu naznačeného v závěru hry, vyjádřenému potřebou překonat situaci ochuzující člověka, zbavující ho možnosti usilovat o naplnění svých představ a snah. Převyprávění předlohy, k níž říčanský soubor přistoupil citlivě, ale spíše z vnějšku, neakcentovalo výrazné motivy, místy směřovalo do roviny bezděčného psychologizování, aniž by posílilo rytmus inscenace, využívalo dramatické situace a jejich významových odlišností, ovlivňovalo vnitřní logiku výstavby a vývoje charakterů.

-ek-

V letošním roce je tomu dvacet let, kdy diváci Jiráskova Hronova zhlédli Ibsenovu Noru v provedení divadelního souboru z Radnic. Tato inscenace, uvedená v roce stého výročí Ibsenova narození, vešla do dějin Jiráskových Hronovů jako výrazný počín amatérského divadla v inscenování dramatu se silným kriticko společenským nábojem. Díky režijní práci Jana Kellera, práci celého souboru a zejména nezapomenutelnému výkonu představitelky

Z HISTORIE

Nory, kterou hrála Zdeňka Vaňkátová-Koldová, zůstává tato inscenace trvale zapsána do análů ochotnického divadla. — S touto inscenací se radnický soubor — jako první reprezentant českého amatérského divadla — zúčastnil Celoněmeckého kongresu divadelních amatérů ve Schwerinu v říjnu 1956. Po určité pauze, vzniklé odchodem režiséra Kellera, začal soubor pod vedením režiséra Rudolfa Šimice opět pracovat a dosáhl řady pozoruhodných úspěchů; vzpomeňme např. inscenace Verhaerena, Edlise, Maughama a dalších. — V roce 1971 radnický soubor u příležitosti 120. výročí založení souboru získal cenu rady Západočeského KNV za významnou kulturní činnost.

Toto ohlédnutí patří souboru, který prokázal svou dlouholetou práci své kvality a patří i Noře, která zůstává a zůstane v trvalé paměti účastníků Jiráskových Hronovů.

-es-

Z včerejší říčanské inscenace hry Alexeje Arbuзова Romance ve třech, v níž vytvořila roli Lyky Marie Špiritová.

VČERA

■ Přípravný výbor za chladného počasí nechtěl hazardovat se zdravím návštěvníků JH, a proto voda na hronovském koupališti byla vypuštěna. Od úterý však je vymytý bazén napuštěn studeňoučkou vodou a je všem zájemcům k službám. —es—

Vyhlašujeme anketu

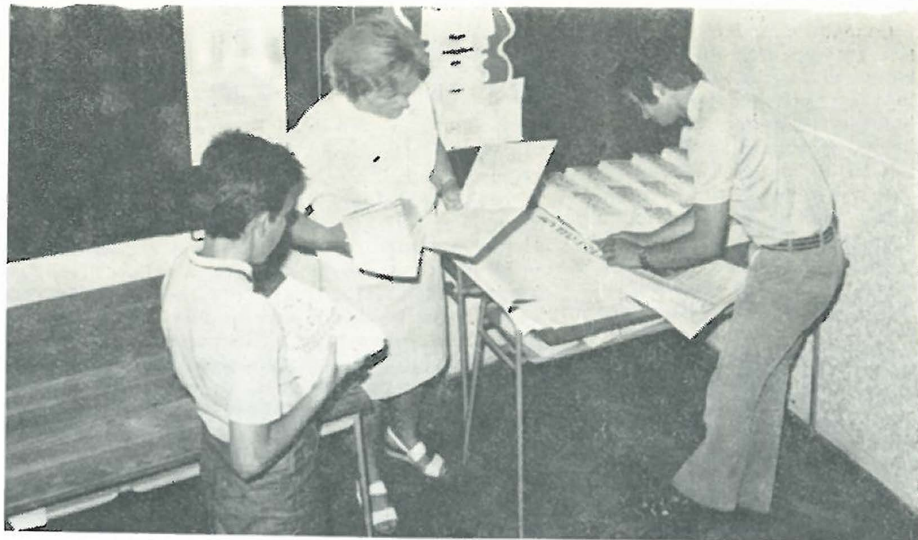
Redakce hronovského zpravodaje by ráda znala váš názor na obsahovou stránku zpravodaje; vaše návrhy a připomínky budou zpracovány do koncepce příštího ročníku a podle možnosti redakce vaše názory uplatní již letos. V průběhu 46. JH odevzdejte příspěvek do Informační kanceláře u okénka „Ubytování“, jinak zasílejte na adresu MěstNV v Hronově. —es—

SEVEROČEŠI PODESÁTÉ

(Dokončení ze str. 2)

ních souborů, které uvedly 228 divadelních titulů v 718 inscenacích, které zhlédlo celkem 120 022 diváků. Severočeský kraj provedl také jako první pasportizaci všech divadelních festivalů na jeho území pořádaných. V uplynulé sezóně bylo v kraji pořádáno celkem 25 festivalů a přehlídek místního, okresního, krajského i mezikrajského charakteru. Na těchto přehlídkách bylo uvedeno 142 představení, která zhlédlo 42 000 diváků.

Náklady na tyto festivaly činí celkem 415 000 Kčs, což představuje zhruba asi 10 Kčs na jednoho diváka. Na letošním Jiráskově Hronově jsou zastoupeny i soubory, které v uplynulé sezóně úspěšně reprezentovaly Severočeský kraj na národních přehlídkách. Početně je zastoupen soubor V. K. Klicpera z Radonic u Kadaně, který byl velmi úspěšný na národních přehlídce vesnických a zemědělských souborů ve Vysokém nad Jizerou, kde získal inscenaci komedie sovětských autorů Arkadie Arkanova a Grigorie Gorina „Svatba pro 800 miliónů“ cenu ÚV SSM jednu ze tří hlavních cen. Zároveň získal cenu Městského národního výboru ve Vysokém n. J. za mužský herecký výkon Ing. Vladimír Palivec za ztvárnění postav dědečka v téže hře. Na letošní národní přehlídce ve Vysokém n. J. bude Severočeský kraj zastupovat soubor J. K. Tyl Josefův Důl, okr. Jablonec n. N. se hrou J. Popplevella: Paní Piperová zasaheje. Soubor V. K. Klicpera z Radonic bude letos na podzim reprezentovat Severočeský kraj na přehlídce ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách.

46. JH - rozhovor

jmem státních orgánů a společenských organizací o rozvoj kulturních aktivit.

Dramaturgie letošního Hronova se mu jeví společensky prospěšná, autorsky pestrá a inspirativní.

Zdůraznil, že usnesení XV. sjezdu KSČ otevře další možnosti organizátorské i tvůrčí aktivitě amatérských divadelních kolektivů za plné podpory nejen zřizovatelů, ale i tvůrčích svazů. Souborům pak do nastávajícího období, které bude ve znamení zvyšování kvality, přeje s. dr. Semín hodně radosti z tvůrčí práce.

DNES A ZÍTRA

ČTVRTEK 12. SRPNA 1976

Ve 12 hodin je loučení na MěstNV s divadelním souborem z Řičan a divadelním souborem ze Zelenče, v 16.30 hod. se představí Dělnické divadlo při Obvodním kulturním vzdělávacím středisku Brno V se hrou Snih se smál až padal, v 17.30 vystoupí soubor Kamarádi osady 5 JKP Police nad Metují v Jiráskových sadech, v 18.30 uvítáme před divadlem kraměřížský divadel. soubor, v 19.30 uvede Dělnické divadlo z Brna své druhé představení. Ve 20 hodin se v Jiráskových sadech promítají filmy, ve 21 hodin začíná sovětský večer ve Slávii, ve 22 hodiny je setkání členů brněnského souboru se členy patronátního závodu KovoPol, n. d., Police nad Metují. Ve 22 hodiny zasedá odborná porota.

PÁTEK 13. SRPNA 1976

Od 9 hodin začíná práce v diskusních klubech, v 11 hodin se v ZK MAJ Slávie koná vystoupení herecké třídy Lidové konzervatoře Východočeského kraje, ve 12 hodin je na MěstNV rozloučení s kolektivem Dělnického divadla z Brna, ve 14 hodin v klubovně Jiráskova divadla se koná beseda členů KP JH na téma: „Jak si představuji jubilejní 50. JH“, v 16.30 vystoupí divadelní odbor Sdruženého závodního klubu ROH Kroměříž se hrou Jiřího Mahena Nasreddin, v 17.30 hraje v sadech k poslechu Velký dechový orchestr ZK MAJ Hronov, v 18.30 je před divadlem uvítání členů Amatérského studia Divadla O. Stibora v Olomouci, v 19.30 je druhé představení kroměřížského souboru. Taneční zábava ve Slávii je od 21 hod., beseda kroměřížského souboru s patronem, kterým je Tepna 08, 10 v Hronově je ve 22 hod. Porota jedná od 22 hodiny.

JIRÁSKOVĚ HRONOV, zpravodaj celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů — č. 8. 1976. — Redakce: dr. M. Polák, E. Slovákova, M. Marek. — Vydává Přípravný výbor 46. Jiráskova Hronova. — Čtvrtek 12. srpna 1976. Cena 1 Kčs.

Distribuční kancelář, z níž denně odnášejí hronovští pionýři svazky zpravodajů přehlídky, programové brožury i jiné tiskoviny, je umístěna v učňovské škole. Děti tam každoročně odevzdají množství užitečné práce která je pro ně zajímavá a pro návštěvníky snad už neomyšlelná od atmosféry přehlídky amatérského divadla.

■ Nad inscenací hry Jozefa Hollého Geľo aneb ti druzí a Geľo převzal patronát národní podnik Rubena Náchod. Jeho zástupci se společně se souborem z Liptovského Hrádku na večeru s patrony znamenitě bavili, jak jinak, vždyť slovenský kolektiv pro ně připravil i vtipný, veselý program a také zástupci náhodského gumárenského podniku se přičinili. — Vznikla tak srdečná, neopakovatelná atmosféra, na kterou budou členové souboru i pracující náhodské Rubeny dlouho vzpomínat. —vt—

Amatérská scéna - JAVISKO

(Dokončení ze str. 3)

Z pera dr. A. Kreta uveřejní náš časopis niekoľko článkov venovaných slovenskému herectvu s dôrazom na súčasný stav v tejto oblasti umeleckej práce.

Od č. 10 začneme v Javiske uverejňovať memoáre Nade Hejnej-Pietrovej, poprednej členky Divadla SNP v Martine, ktorá stála prvý raz na javisku v roku 1913. Memoáre pod názvom Divadelné rozpomienky budú sorevádzať zaujímavé fotografie zo života a diela autorky.

Ďalej budeme pokračovať v uverejňovaní najpozoruhodnejších dramatických prác súčasných slovenských autorov. Uverejníme Solovičov Zlatý dažď, Šulajovu dramaturgiu Timravinych Ťapákcov a text kabaretu Radošinského divadla Stokoronovaný svet. Neskôr to bude Mokošova hra HRA (pre deti) a pásmo poézie z Národných spievaniek Jána Kollára.